

“48 SULME, ASNJË DËM”, Rama në Konferencën e NATO-s: Shqipëria ndër më të mbrojturat falë inteligjencës artificiale

» faqe 3

KUR ËNDRRA VISHET ME UNIFORMË: KADETËT E RINJ NISIN JETËN USHTARAKE NË AKADEMINË “SKËNDERBEJ”

Dita kur ëndrra bëhet detyrë - Mëngjesi i 6 tetorit kishte diell të butë vjeshte dhe një frymë solemniteti që ndihej në çdo cep të Akademisë së Forcave të Armatosura “Skënderbej”. Oborri kryesor i Akademisë, i zbukuruar me flamuj kombëtarë dhe stema ushtarake, gumëzhinte nga...

» faqe 5

FORCAT E ARMATOSURA TË SHQIPËRISË THELLOJNË BASHKËPUNIMIN ME NATO-n NË FUSHËN E STANDARDIZIMIT

Forcat e Armatosura të Republikës së Shqipërisë pritën për një vizitë zyrtare Drejtorin e Zyrës së Standardizimit të NATO-s (NSO), gjeneralmajor Thierry Poulette. Vizita e tij në Tiranë u zhvillua në kuadër të përpjekjeve për thellimin e bashkëpunimit ndërmjet Shqipërisë dhe strukturave...

» faqe 4

FRYMË DISIPLINE DHE BASHKIMI NË GARAT SPORTIVE TË FORCAVE TË ARMATOSURA

Përmbillen me sukses aktivitetet sportive në rang FARSH. Në përfundim të aktiviteteve sportive të zhvilluara në rang të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë (FARSH), ekipet pjesëmarrëse të strukturave ushtarake dhe civile demonstuan përkushtim, disiplinë dhe frymë të lartë bashkëpunimi. Garat, të zhvilluara në disiplinë të ndryshme si atletikë, futboll, basketboll, volejboll dhe ping-pong, ishin më shumë se një sfidë sportive, ato...

» faqe 7

Mbrojtja Civile në fokus të qeverisë: INOVACION, REAGIM DHE SIGURI

Transformim i thellë i Forcës Zjarrfikëse - Kapitulli i ri për Mbrojtjen Civile

Në Bazën Ajrore të Farkës u prezantua projekti i ri i qeverisë për transformimin e Forcës Zjarrfikëse, që shënon hapjen e një kapitulli të ri për Mbrojtjen Civile në Shqipëri. Projekti synon modernizimin e strukturave dhe pajisjeve të emergjencës, duke vënë në qendër inovacionin dhe teknologjinë për përballimin më efektiv të fatkeqësive natyrore.

Në aktivitetin e zhvilluar morën pjesë kryeministri Edi Rama, ministri i Mbrojtjes Pirro Vengu, ministrja e Punëve të Brendshme Albana Koçiu, ministri i Shtetit për Pushtetin Vendor Ervin Demo, si dhe përfaqësues të Forcave të Armatosura, Policisë së Shtetit dhe Forcave Zjarrfikëse.

Gjatë fjalës së tij, kryeministri Rama theksoi angazhimin e qeverisë për dëmshpërblim të plotë për qytetarët e prekur nga zjarret e verës, si dhe nisma të reja ligjore që do të nxisin sigurimin e banesave dhe bizneseve kundër fatkeqësive natyrore. Ai paralajmëroi masa më të ashpra kundër zjarrvënësve, përfshirë ndalimin e çdo leje ndërtimi për 30 vite në territoret e djegura, dhe bëri të ditur se zjarrfikësit do të përfshihen në formulën e rritjes së pagave të Forcave të Armatosura.

Nga ana e tij, ministri i Mbrojtjes Pirro Vengu vuri në dukje se sezoni i fundit i zjarreve ka ofruar mësim të rëndësishme për menaxhimin e emergjencave, duke

theksuar nevojën për një sistem të integruar që mbulon jo vetëm zjarret, por edhe përmbytjet, tërmetet dhe situata të tjera të rrezikut civil.

Ministri prezantoi tre shtyllat kryesore mbi të cilat do të ndërtohet programi i ri i Mbrojtjes Civile:

Kapitali njerëzor – forcimi i zinxhirit reagues që nga niveli vendor dhe krijimi i qendrave rajonale të emergjencave.

Inovacioni teknologjik – përfshirja e teknologjive të avancuara, si përdorimi i kamerave termike dhe mjeteve ajrore, që kanë treguar efektivitet të lartë në raste si ai i Llogorasë.

Efiçenca financiare – optimizimi i përdorimit të fondeve që bashkëtohen në dispozicion për menaxhimin e emergjencave.

“Sistemi i menaxhimit të emergjencave duhet të jetë i gjallë dhe i shtrirë në çdo cep të vendit për të garantuar reagim të shpejtë dhe të koordinuar ndaj çdo rreziku”, – u shpreh ministri Vengu.

Në vijim, ministrja Koçiu dhe ministri Demo prezantuan pasqyrën e angazhimit të institucioneve përkatëse në forcimin e kapaciteteve njerëzore, zgjerimin e flotave operacionale dhe investimet infrastrukturore që do të rrisin aftësinë reaguese të sistemit të Mbrojtjes Civile në rang kombëtar.

Në Tiranë u zhvillua Konferenca Kibernetike e NATO-s, ku në qendër të diskutimeve ishin sfidat dhe bashkëpunimi i vendeve aleate për përballimin e kërcënimeve në hapësirën kibernetike.

Kryeministri Edi Rama theksoi se Shqipëria përballët çdo tre minuta me sulme kibernetike, por falë investimeve në teknologji dhe inteligjencë artificiale, asnjë prej tyre nuk ka shkaktuar dëme serioze.

“Gjatë këtij viti kemi pasur 48 sulme që kanë lënë gjurmë, por pa asnjë dëm të konsiderueshëm. Infrastruktura jonë digjitale dhe fizike është sot mes më të mbrojturave, falë ndërthurjes së mbrojtjes kibernetike me inteligjencën artificiale, që punon 24 orë në ditë për të zbuluar në faza të hershme çdo kërcënim”, - deklaroi Rama.

Kryeministri Rama theksoi se Shqipëria është ndër vendet e para që ka integruar AI-në në mbrojtjen kibernetike, duke e kthyer këtë teknologji në një mur inteligjent mbrojtës. Ai shtoi se vendi ynë ka bërë një kapërcim të madh në digjitalizim, duke i ofruar qytetarëve 95% të shërbimeve publike online, pa nevojën për sportele fizike.

“Me këtë investim, kemi lënë pas një histori rryshfetesh dhe kemi ndryshuar marrëdhënien mes qeverisë dhe qytetarëve”, - tha Rama.

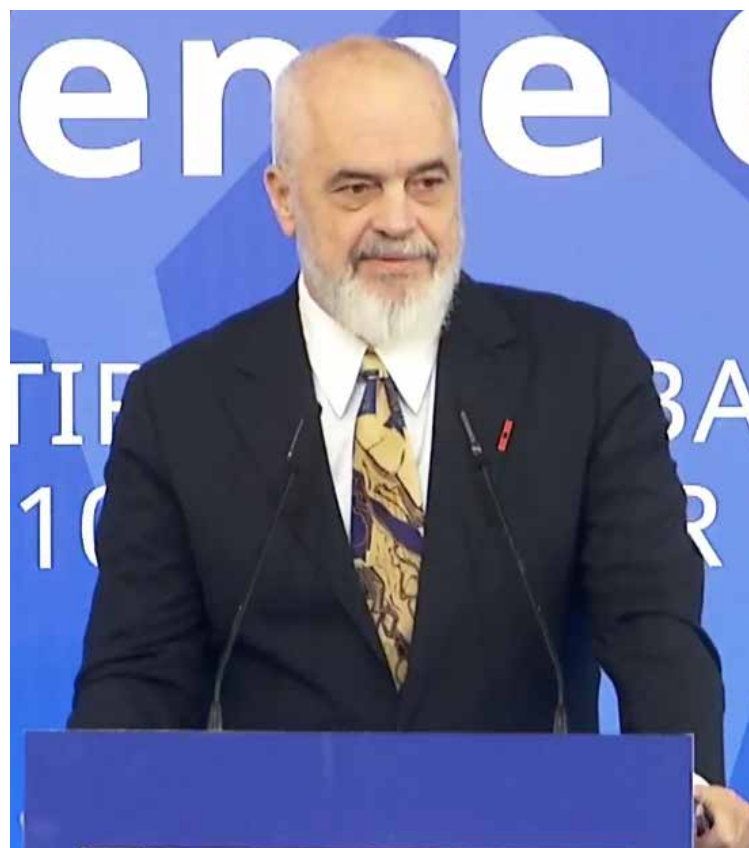
Në konferencë, foli përmes një video-mesazhi edhe Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s, Mark Rutte, i cili theksoi rëndësinë e bashkëpunimit dhe reagimit të përbashkët në fushën kibernetike. Ai njoftoi ngritjen e një Qendre të Integruar Kibernetike të NATO-s në Belgjikë, që do të monitorojë dhe informojë të gjitha komandat e Aleancës për kërcënimet e mundshme.

“Sot tastiera është armë lufte. Aktorë shtetërorë dhe jo shtetërorë përpiqen çdo ditë të dëmtojnë infrastrukturën tonë. NATO po bëhet gjithnjë e më e fortë në këtë fushë dhe çdo sulm ndaj një vendi të Aleancës mund të aktivizojë Nenin 5 - një sulm ndaj njërit është sulm ndaj të gjithëve”, - theksoi Rutte.

Kreu i NATO-s nënvizoi gjithashtu se asnjë

“48 sulme, asnjë dëm”, Rama në Konferencën e NATO-s: Shqipëria ndër më të mbrojturat falë inteligjencës artificiale

vend nuk është vetëm në Aleancë, dhe se bashkëpunimi në mbrojtjen dixhitale është thelbësor për sigurinë kolektive.

Në përmbyllje, Kryeministri Rama apeloi për veprim të përbashkët dhe parandalim proaktiv ndaj sulmeve kibernetike: “Nuk duhet të presim të sulmohemi për të vepruar. Duhet të jemi bashkë, sepse rreziku është real dhe vetëm së bashku mund ta përballojmë”.

Konferenca Kibernetike e NATO-s në Tiranë vjen në një kohë kur hapësira dixhitale po kthehet në fushë strategjike të mbrojtjes, ku teknologjia dhe inteligjenca artificiale po marrin një rol vendimtar në sigurinë kombëtare dhe atë ndërkombëtare.

Shqipëria ka shënuar një arritje të rëndësishme në fushën e sigurisë kibernetike, duke u renditur në vendin e 15-të në botë sipas Indeksit Kombëtar të Sigurisë Kibernetike (NCSI).

Në këtë kuadër, ministri i Mbrojtjes, z. Pirro Vengu, gjatë një vizite sot në Komandën Kibernetike dhe Ndërlidhjes, vlerësoi këtë rezultat si një dëshmi të përpjekjeve të pandërprera të Shqipërisë për të forcuar kapacitetet në sigurinë e informacionit, infrastrukturës dhe mbrojtjes kibernetike.

“Ngjitja e Shqipërisë në vendin e 15-të në botë për sigurinë kibernetike është një arritje që na motivon të vazhdojmë me më shumë vendosmëri. Synimi ynë është që inovacioni të bëhet pjesë e ADN-së së çdo investimi modernizues në Forcat e Armatosura, duke garantuar mbrojtje efektive në të gjitha dimensionet – ushtarake dhe civile”, - deklaroi ministri Vengu.

Në përputhje me objektivat e strategjisë kombëtare “Mbrojtja 2030”, në Komandën Kibernetike dhe Ndërlidhjes u prezantua plani i rritjes së kapaciteteve, me fokus në trajnimin e specialistëve, përmirësimin e infrastrukturës teknologjike dhe integrimin e inovacionit në sistemet e mbrojtjes.

Ky rezultat i rëndësishëm reflekton angazhimin e qeverisë shqiptare dhe Ministrisë së Mbrojtjes për të ndërtuar një mjedis të sigurt digjital, që garanton mbrojtjen e interesave kombëtare dhe kontribuon në forcimin e sigurisë kolektive në kuadër të aleancave ndërkombëtare.

Ministri Vengu: Shqipëria ngjitet në vendin e 15-të në botë për sigurinë kibernetike

Forcat e Armatosura të Shqipërisë thellojnë bashkëpunimin me NATO-n në fushën e standardizimit

Forcat e Armatosura të Republikës së Shqipërisë priten për një vizitë zyrtare Drejtorin e Zyrës së Standardizimit të NATO-s (NSO), gjeneralmajor Thierry Poulette. Vizita e tij në Tiranë u zhvillua në kuadër të përpjekjeve për thellimin e bashkëpunimit ndërmjet Shqipërisë dhe strukturave të Aleancës në fushën e standardizimit, si dhe për forcimin e rolit të vendit tonë në këtë proces të rëndësishëm për ndërveprueshmërinë ushtarake.

Gjatë qëndrimit në Shqipëri, gjeneralmajor Poulette zhvilloi një takim zyrtar me zëvendësministren e Mbrojtjes, znj. Blerina Abrazhda. Në takim u diskutua mbi forcimin e kapaciteteve kombëtare në fushën e standardizimit, përfshirjen më aktive të ekspertëve shqiptarë në grupet e punës të NATO-s, si dhe nxitjen e shkëmbimeve teknike dhe profesionale me Zyrën e NATO-s për Standardizim.

Zëvendësministria Abrazhda vlerësoi vizitën si një tregues konkret të bashkëpunimit të ngushtë mes palëve dhe theksoi rëndësinë që ka standardizimi në rritjen e efikasitetit, gatishmërisë dhe operacioneve të përbashkëta të Forcave të Armatosura të Shqipërisë me vendet aleate.

Në vijim të vizitës, në ambientet e Ministrisë së Mbrojtjes u zhvillua një takim me komunitetin e standardizimit të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë. Në aktivitet morën pjesë anëtarët e Bordit të Standardizimit, shefat e planifikimit, specialistët e fushës, personeli përgjegjës për ndjekjen e STANAG-eve sipas planit vjetor të ratifikimit për vitin 2025, si dhe kursantë të Kursit të Komandës dhe Shtabit të Përgjithshëm, të Kursit të Lartë të Oficerit dhe studentë të Akademisë së Forcave të

Armatosura.

Gjatë këtij takimi, gjeneralmajor Poulette mbajti një leksion informues mbi rëndësinë e standardizimit në NATO, duke theksuar

proceset e zhvillimit dhe përditësimit të STANAG-eve, rëndësinë e përputhshmërisë së procedurave dhe pajisjeve ndërmjet vendeve aleate, si dhe sfidat aktuale me

të cilat përballen Aleanca në këtë fushë. Ai vlerësoi përpjekjet dhe angazhimin e Forcave të Armatosura të Shqipërisë për përmbushjen e detyrimeve në fushën e standardizimit dhe inkurajoi vijimin e këtij procesi me profesionalizëm dhe përkushtim.

Gjithashtu, gjatë vizitës, shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura, gjenerallejtënant Arben Kingji, priti në takim gjeneralmajor Poulette. Të dy palët diskutuan mbi nxitjen e proceseve të standardizimit dhe ndërveprueshmërisë, me qëllim që Forcat Aleate të veprojnë së bashku në mënyrë koherente dhe efektive për përmbushjen e objektivave taktike, operacionale dhe strategjike të Aleancës.

Vizita e gjeneralmajor Thierry Poulette në Shqipëri përbën një moment domethënës për rritjen e bashkëpunimit dhe përf forcimin e lidhjeve me strukturat e NATO-s në fushën e standardizimit. Ajo shërben si nxitje për vijimin e përpjekjeve në përmirësimin e kapaciteteve vendore dhe integrimin e plotë të Forcave të Armatosura të Shqipërisë në proceset teknike dhe operative të Aleancës.

Kur ëndrra vishet me uniformë: Kadetët e rinj nisin jetën ushtarake në Akademinë “Skënderbej”

Dita kur ëndrra bëhet detyrë

Mëngjesi i 6 tetorit kishte diell të butë vjeshte dhe një frymë solemniteti që ndihej në çdo cep të Akademisë së Forcave të Armatosura “Skënderbej”. Oborri kryesor i Akademisë, i zbukuruar me flamuj kombëtarë dhe stema ushtarake, gumëzhinte nga emocionet e familjarëve, oficerëve dhe kadetëve të rinj, djem dhe vajza që sot nisin rrugëtimin e tyre si oficerë të ardhshëm të Republikës së Shqipërisë. Në këtë ditë simbolike, u zhvillua ceremonia zyrtare e hapjes së vitit të ri akademik 2025–2026, një ngjarje që për çdo student të vitit të parë shënon një kthesë të madhe në jetë: fillimin e rrugës drejt nderit, disiplinës dhe përkushtimit ndaj atdheut. Në ceremoninë e zhvilluar në ambientet e Akademisë morën pjesë ministri i Mbrojtjes, z. Pirro Vengu, shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura, gjenerallejtnant Arben Kingji, si dhe komandanti i Akademisë, kolonel Bardhyl Nuredinaj, të shoqëruar nga drejtues të tjerë të lartë të ushtrisë dhe pedagogë të Akademisë. Pas ekzekutimit të himnit kombëtar dhe ngritjes solemne të flamurit, u ndje qetësia karakteristike e momenteve të mëdha. Zërat u shuan, dhe në ajër qëndronte vetëm përzierja e emocioneve, krenarisë dhe respektit.

Zëri i Akademisë dhe mesazhi i udhëheqjes

Komandanti i Akademisë, gjeneral brigade Bardhyl Nuredinaj, në një ton emocional, iu drejtua kadetëve të rinj me fjalët: “Nga sot, uniforma që mbani mbi supe nuk është thjesht veshje, por përgjegjësi. Ajo simbolizon nderin, sakrificën dhe dashurinë për atdheun. Do të ketë ditë të vështira, por çdo hap që bëni brenda këtyre mureve do t’ju bëjë më të fortë. Oficeri modern nuk është vetëm ushtarak, por edhe intelektual, lider, dhe qytetar model. Akademia e Forcave të Armatosura është themeli mbi të cilin ndërtohet struktura e sigurisë sonë kombëtare”, - mbylli fjalën e rastit gjeneral brigade Nuredinaj.

Ndërsa nga ana e tij ministri i Mbrojtjes, z. Pirro Vengu, në fjalën e tij përshëndetëse theksoi misionin fisnik të të rinjve që zgjedhin këtë rrugë: “Sot nuk është thjesht një ditë e zakonshme akademike. Sot nis rrugëtimi i brezit të ri që do të mbrojë kufijtë, dinjitetin dhe sovranitetin e vendit tonë. Ju jeni shpresa e një ushtrie moderne dhe profesionale, bijtë dhe bijat që do ta mbajnë flamurin kombëtar lart në çdo detyrë”.

Fjalët e ministrit u shoqëruan me duartrokitje të gjata nga prindërit dhe të afërmit, shumë prej të cilëve mbanin lot gëzimi në sy, ndërsa shihnin bijtë e tyre me uniformë për herë të parë.

Emocione, krenari dhe lot gëzimi

Në mesin e të pranishmëve, emocionet e familjarëve ishin të prekshme. Një nënë, me sytë e përplotur, teksa ndihej krenare para madhësisë së uniformës ushtarake e cila hijeshonte shtatin e djalit të saj shprehet: “Është një ndjenjë e jashtëzakonshme. Kam dhimbje që largohet nga shtëpia, por më shumë kam krenari. Ai po ndjek ëndrrën që kishte që fëmijë, t’i shërbejë vendit të vet”, – tregon ajo me zërin që i dridhet nga emocionit.

Në anën tjetër, një baba, ish-ushtarak në pension, vështronte me sy të ngrohtë rreshtin e gjatë të kadetëve: “E kam kaluar edhe vetë këtë rrugë. Sot e shoh djalin tim të veshur me të njëjtën uniformë, dhe kjo është ndoshta dhurata më e bukur që mund të marrë një prind shqiptar”.

Parada e betimit dhe fillimi i misionit

Pas fjalimeve zyrtare, kadetët e vitit të parë, të rreshtuar me përpikëri, zhvilluan një paradë simbolike përpara të pranishmëve. Rrugëtimi i tyre në Akademi zyrtarisht kishte

filluar. Uniformat e reja, çizmet që gumëzhinin mbi asfalt, dhe ritmi i komandave të qarta krijuan një atmosferë që përshkonte çdo të pranishëm me emocion. Në fund të ceremonisë, flamuri i Akademisë u valëvit krenar mbi sheshin qendror, ndërsa të rinjtë, me shikim të vendosur, u drejtuan drejt godinave të tyre të para akademike. Një faqe e re e jetës së tyre kishte nisur.

Një trashëgimi që vazhdon

Akademia e Forcave të Armatosura që prej themelimit të saj, ka qenë vatër formimi për mijëra oficerë që kanë shërbyer me dinjitet në mbrojtje të vendit. Këtë vit, me pranimin e brezit të ri të kadetëve, Akademia jo vetëm që ruan traditën, por e përforcon atë me programe moderne trajnimi, bashkëpunime ndërkombëtare dhe metoda bashkëkohore mësimdhënieje.

Një ditë që do të mbahet mend

Teksa dielli i pasdites filloi të ulej mbi oborrin e Akademisë, një ndjesi e përbashkët krenarie përshkonte çdo fytyrë. Në rreshtat e kadetëve, në sytë e prindërve dhe në buzëqeshjet e oficerëve, dukej e njëjta shpresë: që këta të rinj do të jenë vazhdimësia e denjë e brezave që kanë mbrojtur flamurin kuqezin me nder.

Në portën e Akademisë, një pankartë e madhe lexonte:

“Nder, Atdhe, Sakrificë – Rruga fillon këtu”.

Dhe vërtet, për brezin e ri të kadetëve të vitit 2025, rruga e jetës dhe e detyrës kishte filluar pikërisht aty, nën hijen e flamurit shqiptar dhe tingujt e betimit për atdheun.

Stërvitje e përbashkët midis Regjimentit të Operacioneve Speciale dhe Forcës së Sigurisë së Kosovës, për përdorimin e mjeteve ajrore pa pilot

Në Regjimentin e Operacioneve Speciale ka nisur stërvitja e përbashkët me efektivat e Forcës së Sigurisë së Kosovës, e fokusuar në përdorimin dhe menaxhimin e mjeteve ajrore pa pilot (UAV). Qëllimi i kësaj stërvitjeje është forcimi i bashkëpunimit mes dy forcave, rritja e ndërveprimit operacional dhe zhvillimi i mëtejshëm i aftësive teknike dhe taktike në përdorimin e sistemeve të avancuara ajrore.

Gjatë kësaj stërvitjeje, pjesëmarrësit po shkëmbejnë përvoja dhe praktika të mira në fushën e zbulimit, vëzhgimit dhe mbështetjes së operacioneve nga ajri, duke theksuar rëndësinë e teknologjisë moderne në përmirësimin e efikasitetit të misioneve.

Ky aktivitet është pjesë e programit të bashkëpunimit dypalësh ndërmjet Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë dhe Forcës së Sigurisë së Kosovës, i cili synon rritjen e kapaciteteve të përbashkëta në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes, si dhe forcimin e partneritetit strategjik mes dy institucioneve.

Operacion i suksesshëm i xhenierëve për neutralizimin e municioneve në jug dhe veri të vendit

Trupat e specializuara të Batalionit të Xhenios kanë ndërhyrë me sukses në bashkitë Këlcyrë dhe Shkodër, për pastrimin e sipërfaqeve tokësore nga municione të rrezikshme të mbetura nga periudha të mëparshme konfliktuale.

Gjatë operacionit, operatorët EOD (Explosive Ordnance Disposal) kryen identifikimin dhe vlerësimin e një sasie të konsiderueshme municionesh. Municionet e paprekshme u asgjësuan në vend, ndërsa ato që kërkonin trajtim të mëtejshëm u transportuan në mënyrë të sigurt drejt zonave të specializuara për neutralizim.

Ky operacion është pjesë e misionit të përhershëm të Batalionit të Xhenios, që synon garantimin e sigurisë së komuniteteve dhe rikthimin në përdorim të sipërfaqeve të kontaminuara nga mbetjet luftarake.

Nëpërmjet profesionalizmit dhe përkushtimit të efektiveve të tij, Batalioni i Xhenios vijon të përmbushë një ndër detyrat më të rëndësishme të Forcave të Armatosura, pastrimin dhe sigurimin e territorit kombëtar nga municionet e mbetura nga konfliktet e armatosura.

ANJEZA MUSOLLARI,
Shefe e Sektorit të Botimeve

**Guxoni të mendoni ndryshe,
forca e rinisë në uniformë**

Mos e konsideroni veten tepër të rinj dhe të paformuar për të shprehur dyshime, për të hapur diskutime, kur mendoni ndryshe!

Në çdo formacion ushtarak, në çdo repart apo akademi, ekziston një parim i pathyeshëm: disiplina dhe respekti ndaj hierarkisë. Këto janë themelet mbi të cilat ngrihet çdo ushtri profesionale dhe efektive. Por krahas disiplinës, ushtria moderne kërkon edhe mendim kritik, reflektim, dhe guxim intelektual.

Në këtë kuptim, shprehja “Mos e konsideroni veten tepër të rinj dhe të paformuar për të shprehur dyshime, për të hapur diskutime, kur mendoni ndryshe”, nuk është thjesht një këshillë morale, por një thirrje për zhvillim personal e profesional të çdo efektivit të Forcave të Armatosura.

Rinia ushtarake dhe forca e mendimit

Shpesh, të rinjtë që hyjnë në radhët e ushtrisë ndihen të inferiorë përballë përvojës së oficerëve të lartë apo komandantëve. Ata mund të mendojnë se nuk kanë mjaftueshëm dije për të ngritur pyetje, për të dhënë mendim, apo për të hapur një diskutim profesional. Por realiteti është ndryshe.

Çdo brez i ri sjell freski mendimi, energji, vlera dhe perspektiva të reja. Ushtria, si çdo institucion dinamik, ka nevojë për këtë energji rinore që e sfidon rutinën, që kërkon mënyra më të mira, më efikase dhe më bashkëkohore për t'u përballur me sfidat e kohës.

Të menduarit kritik si forcë, jo si kundërshti

Në një mjedis ushtarak, shprehja e mendimit ndryshe nuk duhet parë si kundërshti ndaj komandës, por si një akt përgjegjësie dhe profesionalizmi.

Të mendosh ndryshe nuk do të thotë të mos respektosh rregullat apo urdhrat, do të thotë të kërkes mënyra për t'i përmirësuar ato, të ndihmosh në ngritjen e standardeve, dhe të ofrosh zgjidhje më të mençura.

Oficerët e rinj duhet të ndihen të inkurajuar për të analizuar, për të pyetur “pse” dhe “si mund të bëhet më mirë”, sepse vetëm përmes këtij procesi zhvillohet një ushtri menduese dhe e aftë për t'u përshtatur me ndryshimet strategjike e teknologjike të kohës.

Kultura e dialogut në uniformë

Një ushtri e fortë ndërtohet mbi besimin dhe komunikimin. Komandanti që dëgjon ushtarin e tij fiton jo vetëm respektin, por edhe një pasqyrë më të gjerë mbi gjendjen reale në terren.

Ndaj, nxitja e dialogut brenda strukturave ushtarake është një shenjë pjekurie organizative. Nëpërmjet diskutimeve profesionale, analizave dhe debateve të

MENDIMI KRITIK, arma e heshtur e ushtarakut modern

hapura, përgatiten liderët e së ardhmes. Ata mësojnë të argumentojnë, të dëgjojnë dhe të marrin vendime me përgjegjësi.

**Të rinjtë, pasuria strategjike
e Forcave të Armatosura**

Rinia nuk është vetëm energji fizike. Ajo është burim idesh, inovacioni dhe guximi për të parë përtej rutinës. Në çdo stërvitje, mision, apo detyrë, ushtarakët e rinj janë pasqyrë e së ardhmes. T'i japësh zë mendimit të tyre, është të ndërtosh themelet e një ushtrie që nuk i trembet ndryshimit.

Prandaj, çdo i ri në uniformë duhet ta dijë: ushtria nuk kërkon vetëm bindje, por edhe mendim. Nuk kërkon

vetëm zbatim, por edhe kuptim.

**Guxoni të mendoni,
guxoni të flisni**

Të shprehësh mendimin nuk është shenjë dobësie, por shenja më e lartë e formimit profesional dhe qytetar.

Në fund të fundit, historia e çdo ushtrie moderne është ndërtuar nga ata që patën guximin të mendonin ndryshe, të pyesnin, dhe të përmirësonin sistemin.

Ndaj, mos e konsideroni veten tepër të rinj për të menduar e folur. Shprehni mendimin tuaj me respekt, me argument dhe me dashuri për uniformën që mbani.

Zëri juaj, kur është i drejtë dhe i ndershëm, është zëri i së ardhmes së ushtrisë shqiptare.

NDERIM PËR DËSHMORËT E ATDHEUT: Kujtesë, Mirënjohje dhe Frymë Kombëtare nën Tingujt e OSFA-së

Në kuadër të 30-vjetorit të krijimit të Organizatës Kombëtare të Dëshmorëve të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare (LANÇ), u zhvillua një takim solemn me pjesëmarrjen e përfaqësuesve të institucioneve shtetërore, organizatave të veteranëve dhe familjeve të dëshmorëve.

Në emër të Ministrisë së Mbrojtjes dhe të Qeverisë së Republikës së Shqipërisë, zëvendësministri i Mbrojtjes, z. Enkelejd Joti, përshëndeti këtë veprimtari të rëndësishme, duke vlerësuar kontributin e organizatës në ruajtjen dhe nderimin e vlerave historike e patriotike.

“30 vjet të historisë së organizatës suaj janë edhe 30 vjet të historisë sonë të përbashkët politike. Gjykimi mbi dëshmorët dhe Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare mbetet një çështje e rëndësishme politike edhe sot. Dëshmorët e Atdheut, gjaku i tyre, janë themeli moral mbi të cilin ndërtohet kombi dhe e ardhmja e tij”, – u shpreh zëvendësministri Joti.

Ai theksoi se dëshmorët e LANÇ-it përfaqësojnë nacionalizmin me vepra, në kontrast me nacionalizmin e vetëshpallur që u lidh me pushtuesit për interesa personale. Në përfundim të fjalës së tij, z. Joti nënvizoi se puna e palodhur e Organizatës Kombëtare të Dëshmorëve të Atdheut dhe e Organizatës së Veteranëve të LANÇ-it është një përpjekje e çmuar për të rilindur idealizmin kombëtar dhe për të forcuar frymën e sakrificës në dobi të së ardhmes europiane të vendit.

Në këtë veprimtari morën fjalën edhe përfaqësues të tjerë të organizatës. Kryetari, z. Gjergji Velo, theksoi se Organizata Kombëtare e Dëshmorëve është e shtrirë në të gjitha bashkitë e vendit dhe funksionon mbi bazën e statutit, me mision të qartë për të mbrojtur vlerat dhe veprën e të rënëve për liri.

“Ne ndriçojmë atë që historia ka lënë në hije. Nuk duhet t’i harrojmë as t’i përdhosim realitetet e shkruara me gjakun e dëshmorëve, përndryshe mohojmë veten dhe të kaluarën tonë,” – u shpreh ndër të tjerë z. Velo, duke kujtuar se pa sakrificat e brezave të mëparshëm, Shqipëria e sotme nuk do të kishte emrin, lirinë e prestigjin që gëzon në familjen euroatlantike.

Profesor Bernard Zotaj, në referatin e tij “Vendi dhe roli i Familjes së Dëshmorit – baza e organizatës sonë”, vuri në dukje rëndësinë e ligjit nr. 109/2018 “Për Statusin e Dëshmorit të Atdheut” dhe rolin themelor që kanë familjet e dëshmorëve në ruajtjen e kujtesës kombëtare.

“Familja e dëshmorit është qeliza bazë ku ngrihet nderimi për gjakun e dhënë për Atdheun. Dëshmorët janë themeli i ekzistencës sonë kombëtare; nëse ata nuk do të kishin rënë, nuk do të ekzistonte populli shqiptar me gjuhën e kulturën e tij”, – u shpreh prof. Zotaj.

Ai theksoi se organizata ka luajtur rol të rëndësishëm në organizimin e familjeve të dëshmorëve në 61 bashkitë e vendit, duke kontribuar në mirëmbajtjen e varrezave, lapidarëve dhe simboleve përkujtimore, si dëshmi e qëndresës dhe e identitetit kombëtar.

Në përfundim, prof. Zotaj bëri thirrje për bashkëpunim më të ngushtë ndërmjet organizatës dhe institucioneve shtetërore, për të forcuar zbatimin e ligjit dhe për të ruajtur me dinjitet kujtimin e bijve e bijave që dhanë jetën për Atdheun.

“Dëshmori është themeli i shtëpisë sonë kombëtare, ndërsa familja e tij është dritarja që hapet për ta mbajtur gjallë kujtimin. Është ajo që ndez qiriun e kujtesës dhe i pëshpërit tokës: ‘Bir, ti s’ke vdekur, Atdheu jeton me frymën tënde’”, – përfundoi Zotaj.

Në pjesën artistike të aktivitetit, Orkestra Simfonike

e Forcave të Armatosura (OSFA) dha një performancë të veçantë, duke interpretuar marshe partizane dhe këngë përkujtimore patriotike, që risollën atmosferën e viteve të Luftës Nacionalçlirimtare dhe u pritën me emocion nga

të pranishmit. Kjo veprimtari përkujtimore u mbyll me mesazhin e përbashkët për ruajtjen e kujtesës historike, respektimin e dëshmorëve të Atdheut dhe forcimin e vlerave të atdhedashurisë në brezat e rinj.

AKTIVITETET sportive

FRYMË DISIPLINE DHE BASHKIMI NË GARAT SPORTIVE TË FORCAVE TË ARMATOSURA

Përmbillen me sukses aktivitetet sportive në rang FARSH

Në përfundim të aktiviteteve sportive të zhvilluara në rang të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë (FARSH), ekipet pjesëmarrëse të strukturave ushtarake dhe civile demonstuan përkushtim, disiplinë dhe frymë të lartë bashkëpunimi. Garat, të zhvilluara në disiplinë të ndryshme si atletikë, futboll, basketboll, volejbol dhe ping-pong, ishin më shumë se një sfidë sportive, ato përfaqësonin një provë force, karakteri dhe uniteti. Çdo garues tregoi se fryma e uniformës ushtarake nuk qëndron vetëm në përmbushjen e detyrës, por edhe në vendosmërinë për të dhënë më të mirën në çdo fushë. Në kuadër të këtyre aktiviteteve, u zhvillua edhe një ndeshje volejboli dhe futboll miqësore në Qendrën e Kulturës së Ministrisë së Mbrojtjes. Ndeshja u karakterizua nga atmosferë pozitive, sportivitet dhe bashkëpunim, duke forcuar më tej lidhjet dhe frymën e ekipit midis efektivëve dhe stafit civil të institucionit. Në përfundim të aktiviteteve, ekipet pjesëmarrëse u shpallën kampionë në disa disiplina, duke dëshmuar nivel të lartë përgatitjeje dhe profesionalizmi.

Rezultatet përfundimtare ishin si më poshtë:

- Basketboll, Volejbol, Atletikë – Akademia e Forcave të Armatosura
 - Futboll – Forca Tokësore
 - Futboll 5×5 – Komanda Mbështetëse
 - Ping-Pong – Forca Tokësore (F) & Kolegji i Mbrojtjes dhe Sigurisë (M)
- Këto aktivitete, përveç nxitjes së garës së ndershme, kontribuojnë në zhvillimin fizik, promovimin e stilit të shëndetshëm të jetesës dhe forcimin e frymës së ekipit që karakterizon efektivët tanë në uniformë. Në mbyllje, u shprehën falënderime për të gjithë pjesëmarrësit dhe organizatorët, të cilët me profesionalizëm dhe sportivitet e bënë të mundur realizimin e suksesshëm të këtij edicioni të aktiviteteve sportive të FARSH.

11 TETORI, Dita Ndërkombëtare e Vajzave: Koha jonë është tani!

Çdo vit, më 11 tetor, bota ndalet për një moment për të reflektuar mbi forcën, ëndrrat dhe sfidat e vajzave anembanë globit. Dita Ndërkombëtare e Vajzave, e njohur ndryshe si “Dita Rozë e Barazisë”, është më shumë se një datë kalendarike, është një thirrje universale për drejtësi, mundësi dhe të drejta të barabarta për gjysmën tjetër të njerëzimit.

Një realitet që ende kërkon ndryshim

Edhe pse shoqëria ka bërë hapa përpara në shumë drejtime, faktet vazhdojnë të flasin qartë për pabarazitë e thella që vajzat përballojnë çdo ditë.

Sipas të dhënave ndërkombëtare: Çdo vit, rreth 2 milionë vajza të moshës 5–15 vjeç trafikohen ose detyrohen të punojnë në tregtinë e seksit.

Një foshnjë vajzë ushqehet me gji mesatarisht tetë javë më pak se një foshnjë djalë, duke rritur rrezikun për probleme shëndetësore.

Një në tre vajza në botë martohet para moshës 18 vjeç.

36 milionë vajza që duhet të fillojnë shkollën fillore nuk janë të regjistruara.

Këto shifra nuk janë vetëm statistika, ato janë histori reale, jetë të ndërprera dhe ëndrra të pezulluara. Megjithatë, çdo numër mbart edhe një mundësi për ndryshim.

Koha jonë është tani, të drejtat tona, e ardhmja jonë

Në një dekadë, është bërë shumë për të njohur sfidat e vajzave nga qeveritë e deri te shoqëria civile. Por investimet reale në arsim, shëndet dhe mbrojtje ende mbeten të pamjaftueshme. Pandemia e COVID-19, ndryshimet klimatike dhe konfliktet e vazhdueshme kanë thelluar më tej hendekun gjinor.

Pavarësisht kësaj, vajzat kanë treguar këmbëngulje, krijimtari dhe forcë. Në çdo cep të botës, ato janë zëri i ndryshimit: vajza që shpikin teknologji të reja, që udhëheqin komunitete, që ngrenë zërin kundër dhunës dhe pabarazisë.

Arsimi, çelësi i barazisë

Një nga faktorët më vendimtarë për fuqizimin e vajzave mbetet arsimi. Çdo vajzë që ka mundësi të mësojë, fiton forcë për të zgjedhur vetë rrugën e jetës së saj.

Sipas organizatave ndërkombëtare, arsimimi i vajzave mund të ulë me 16% nivelin global të urisë dhe të rrisë ndjeshëm mirëqenien sociale dhe ekonomike.

Investimi në arsimin e vajzave nuk është vetëm akt drejtësie, është investim në zhvillimin e qëndrueshëm të shoqërisë.

Vajzat që frymëzojnë, shembuj për të ardhmen

Sot, vajzat janë më të zëshme dhe më të pranishme se kurrë.

Nga vajzat që drejtojnë nisma për mjedisin, tek ato që shpikin zgjidhje teknologjike apo mbrojnë të drejtat e njeriut, ato po tregojnë se nuk janë vetëm “e ardhmja”, por e tashmja e botës.

Në shumë vende, organizata dhe rrjete mbështetëse po i ofrojnë vajzave hapësira për të udhëhequr, për t’u arsimuar dhe për të ndërtuar një jetë të sigurt e të barabartë.

Një thirrje për veprim

Në Ditën Ndërkombëtare të Vajzave, ne kujtojmë se barazia gjinore nuk është vetëm çështje e vajzave, por një detyrë dhe përgjegjësi e përbashkët e gjithë shoqërisë.

Kërkohet më shumë mbështetje, më shumë investime dhe më shumë zëra që të thonë me guxim: “Koha jonë është tani.”

Çdo vajzë meriton të ëndërrojë, të mësojë, të jetojë e lirë dhe të ndjekë pasionin e saj pa frikë, pa barriera dhe pa kufij.

Sot nderojmë veçanërisht vajzat dhe gratë që

shërbejnë me devotshmëri në Forcat e Armatosura, të cilat me përkushtimin, profesionalizmin dhe guximin e tyre dëshmojnë se forca, lidershipi dhe përkushtimi ndaj atdheut nuk kanë gjini.

Le të vazhdojmë të ndërtojmë një mjedis ku çdo vajzë dhe grua, në uniformë apo në çdo fushë tjetër të jetës, të ketë mundësinë të zhvillohet, të kontribuojë dhe të udhëheqë me dinjitet, barazi dhe besim.

#DitaNdërkombëtareEVajzave #Forcat
EArmatosura #BaraziaGjinore
#KohaJonëËshtëTani

Liria zbret në Sarandë

9 tetori i vitit 1944 do të mbetet përjetësisht një datë e shënuar në historinë e Sarandës. Në këtë ditë, luftëtarët e Brigadës së 12-të, 14-të dhe 19-të të Ushtrisë Nacionalçlirimtare i dhanë fund pushtimit gjerman, duke ngritur mbi qytet flamurin e lirisë.

Saranda, e vendosur në një nyje të rëndësishme strategjike mes Delvinës, Gjirokastrës dhe Korfuzit, kishte qenë gjatë gjithë viteve të luftës një arenë e përgjakshme përplasjesh, por edhe një vatër e fuqishme qëndrese.

Pushka e parë e rezistencës

Rezistenca në Sarandë nisi që më 7 prill 1939, ditën e pushtimit fashist. Në gjirin e qytetit zbarkuan 11 anije luftarake italiane me 2000 trupa, por që në çastet e para ata u përballën me 80 vullnetarë të armatosur, bij të Sarandës dhe fshatrave përreth. Në atë përleshje ra dëshmori i parë i rrethit, Mitro Dhimertika, duke hyrë në historinë e Luftës Antifashiste si simbol i qëndresës së hershme shqiptare.

Kontributi i popullit të Sarandës në LANÇ

Nga rrethi i Sarandës morën pjesë në luftën çlirimtare 4300 partizanë, të organizuar në 6 batalione, një grup dhe një brigadë. 95 gra e vajza u rreshtuan në formacionet partizane, duke dëshmuar se liria nuk ishte vetëm çështje burrash.

Në altarin e atdheut ranë 342 dëshmorë, prej të cilëve 3 u shpallën Heronj të Popullit. Dëmet e luftës ishin të mëdha: 1500 shtëpi të djegura, 15 mijë bagëti të zhdukura, dhe mbi 180 viktima lufte.

Krijimi i Brigadës së 19-të Sulmuese, Brigada e Vëllazërimit

Më 30 gusht 1944, në fshatin Cerkovicë, me urdhër të Shtabit të Përgjithshëm të Ushtrisë Nacionalçlirimtare, u krijua Brigada e 19-të Sulmuese me 800 partizanë, prej të cilëve 65 ishin gra.

Kjo brigadë njihet si Brigada e Vëllazërimit, sepse në përbërjen e saj kishte shqiptarë, minoritarë grekë dhe batalionin italian “Mateoti” – një shembull unik bashkimi në luftë kundër fashizmit.

Batalioni “Çamëria”, epopeja e Konispolit

Më 2 shkurt 1943, në fshatin Markat, u formua çeta “Çamëria”, e cila më pas u shndërrua në Batalionin Partizan “Çamëria”.

Një nga betejat më të njohura të këtij formacioni është rezistenca 55-ditore në Konispol (5 gusht – 28 shtator 1943), ku forcat

9 TETORI 1944,
DITA E LAVDISHME E
ÇLIRIMIT TË SARANDËS

gjermane të ardhura nga Filati pësuan rreth 300 të vrarë dhe të plagosur, ndërsa partizanët dhanë 30 dëshmorë.

Kjo qëndresë hyri në historinë e Luftës Nacionalçlirimtare si një nga përballjet më të ashpra e më heroike të frontit jugor.

Populli i Bregdetit dhe i Minoritetit, krah për krah në luftë

Populli i Bregdetit dhe ai i minoritetit grek dhanë një kontribut të jashtëzakonshëm në Luftën Antifashiste.

Nga këto zona dolën 522 partizanë, prej të cilëve 102 ranë dëshmorë, 2 u shpallën Heronj të Popullit, dhe mbi 1500 minoritarë morën pjesë në formacionet partizane.

Dëshmorët Lefter Talo dhe Theodhi Mastora mbeten figura të pavdekshme të bashkë-luftimit për liri.

Në pranverën e vitit 1944, gjatë Operacionit të Prillit, gjermanët dhe ballisto-zervistët kryen masakra në Zminec dhe Livadhja, ku u dogjën të gjallë dhe u pushkatuan dhjetëra njerëz të pafajshëm. Kjo barbarie vetëm sa forcoi vendosmërinë e popullit për çlirim.

Roli i grave dhe vajzave, nga pushka te pena

Në të gjitha këto ngjarje madhore, gratë e Sarandës, Delvinës e Konispolit qëndruan në ballë.

Nën organizimin e Bashkimit të Grave Antifashiste, ato morën pjesë në front, në aksione dhe në logjistikë. Figura si Bule Naipi dhe shumë të tjera punuan pa u lodhur për mobilizimin e grave dhe krijimin e këshillave lokale të gruas antifashiste, duke qenë shtylla e qëndresës morale dhe shoqërore të luftës.

Trashëgimia e lavdisë

Çlirimi i Sarandës, më 9 tetor 1944, u bë simbol i bashkimit të popullit, i sakrificës dhe i besimit në fitoren e lirisë.

Sot, 81 vjet më pas, Saranda kujton me krenari bijtë e saj që luftuan për atdheun. Në rrugët që mbajnë emrat e dëshmorëve, në monumentet që ngrihen mbi kodra dhe në valët e detit që përplasen mbi gurët e vjetër të qytetit, dëgjohet ende jehona e asaj dite të lavdishme kur flamuri kuqezi u valëvit mbi Sarandë – 9 tetor 1944.

IN MEMORIAM – MAJOR TOSUN TOTA (1925–2025)

Veterani i fundit i Lumës, një jetë në shërbim të Atdheut e idealeve antifashiste

KOLONEL (R) SALI ONUZI

Unda nga jeta në moshën 100-vjeçare major Tosun Tota, partizan, veteran i Luftës Nacionalçlirimtare dhe një nga bijtë më të ndritur të krahinës së Lumës. I lindur në Vilë të Lumës, në vitin 1925, ai ishte ndër të parët që mori rrugën e maleve për t'u bashkuar me forcat partizane, duke u rreshtuar në formacionet luftarake të krahinës së tij.

Tosun Tota mori pjesë në disa nga betejat më të rëndësishme të Luftës, ndër to aksioni i Hanit të Laçit kundër autokolonës gjermane, Beteja e Tiranës (11–17 nëntor 1944) dhe çlirimi i Shkodrës (23–29 nëntor 1944), ku u plagos me dy plumba në përleshje të drejtpërdrejta me pushtuesit nazistë.

Pas çlirimit të vendit, Tosun Tota i shërbeu me ndershmëri e përkushtim Policisë Popullore të shtetit shqiptar, duke qenë shembull i punonjësit të drejtë, i palodhur dhe i papajtueshëm me korrupsionin, padrejtësinë apo shkeljen e të drejtave të njerëzve.

Në çdo detyrë që kreu – në Shijak, në Kalanë e Dodës, në Lumë e në Kukës – ai spikati për seriozitet, ndershmëri dhe frymë qytetarie.

Edhe pas daljes në pension, Tosun Tota nuk u nda nga puna për ruajtjen e idealeve të lirisë dhe kujtesës kombëtare.

Edhe në moshë të thyer, mbi 95 vjeç, ai gjendej gjithnjë pranë të rinjve, nxënësve, nipërve e mbesave, duke folur për historinë e Luftës Nacionalçlirimtare, për dëshmorët dhe për jetën e popullit shqiptar në ato vite të vështira, por heroike.

Pjesëmarrja e tij në veprimtaritë e Shoqatës “Luma” në Tiranë ishte gjithmonë e shumëpritur, e mbushur me dashuri e respekt nga bashkëluftëtarët dhe të rinjtë që e dëgjonin me admirim.

Tosun Tota dinte të tregonte me thjeshtësi, saktësi e hijeshi ngjarjet historike që kishte jetuar vetë një dëshmitar i rrallë i një epoke të madhe.

Dy ditë para 81-vjetorit të Brigadës së 24-të Sulmuese të Lumës, në radhët e së cilës kishte luftuar me trimëri, major Tosun Tota u nda përgjithmonë nga familja, shokët dhe miqtë e tij.

Por ai u nda vetëm fizikisht, kujtesa, vepra dhe shembulli i tij mbeten të gjallë në zemrat e të gjithë atyre që e njohën.

Me ndarjen e tij nga jeta, u shua veterani i fundit i LANC-it nga krahina e Lumës.

Tosun Tota e jetoi shekullin e tij të plotë, me dinjitet, besë dhe dashuri për Atdheun. Ai mbetet një figurë e nderuar e historisë sonë kombëtare, simbol i ndershmërisë, i besnikërisë dhe i përkushtimit ndaj idealeve të lirisë.

Më 3 tetor 2025, trupi i tij u përcoll me nderime për në Kukës, ku u varros pranë tokës që e deshi aq shumë.

Në ceremoninë mortore foli shoku Muharrem Mezini, ish-kryetar i Komitetit Ekzekutiv të Kukësit dhe deputet i Kuvendit Popullor të Shqipërisë.

**Lavdi kujtimit të Major Tosun Totës!
Nder e respekt përjetë për figurën e tij!**

“

TOSUN TOTA MORI
PJESË NË DISA
NGA BETEJAT MË
TË RËNDËSISHME
TË LUFTËS, NDËR
TO AKSIONI I HANIT
TË LAÇIT KUNDËR
AUTOKOLONËS
GJERMANE, BETEJA
E TIRANËS (11–17
NËNTOR 1944) DHE
ÇLIRIMI I SHKODRËS
(23–29 NËNTOR
1944), KU U PLAGOS
ME DY PLUMBA
NË PËRLESHJE TË
DREJTPËRDREJTA ME
PUSHTUESIT NAZISTË.

”

Mbështetje për Ukrainën: Pesë aleatë të NATO-s përfshihen në rehabilitimin mjekësor

Operacioni Rinovues, projekti ambicioz i NATO-s në kuadër të Pakos Gjithëpërfshirëse të Ndhmës (CAP) për Ukrainën, synon të rindërtojë dhe përmirësojë pesë qendra rehabilitimi ushtarak në Ukrainë, përfshirë ato të dëmtuara nga Rusia. Tani ka siguruar kombin e saj të pestë dhe të fundit udhëheqës, Letoninë (e martë, 7 tetor 2025).

Pesë aleatë të NATO-s; Letonia, Lituania, Norvegjia, Suedia dhe Mbretëria e Bashkuar, do të udhëheqin secili zhvillimin e një prej pesë qendrave të rehabilitimit ushtarak. NATO ofron koordinim dhe udhëzime gjithëpërfshirëse për projektin.

Operacioni Rinovues u lançua në vitin 2023 dhe drejtohet në bashkëpunim me Ukrainën. Me një buxhet prej 100 milionë eurosh, ai mbështet koordinimin e sigurimit të pajisjeve, trajnimin mjekësor dhe punës në infrastrukturë. Projekti ka lehtësuar kirurgjinë shpëtimtare, protezat dhe trajnimin për specialistët mjekësorë ukrainasë, duke përfshirë mjekë, psikologë dhe fizioterapistë, përveç kryerjes së punimeve dhe pajisjeve të ndërtimit - duke rritur aftësinë e Ukrainës për t'u kujdesur për personelin e saj ushtarak të plagosur, si fizikisht ashtu edhe mendërisht.

CAP është korniza gjithëpërfshirëse e NATO-s për t'i ofruar Ukrainës mbështetje jo-vdekjeprurëse dhe për të ndihmuar vendin të arrijë ndërveprim të plotë me NATO-n. Ai përfshin mbështetjen e rehabilitimit të personelit të plagosur nga forcat e mbrojtjes dhe të sigurisë, si dhe riintegrimin përsëri në shërbim ose jetën civile. Këto përpjekje demonstronë angazhimin e NATO-s për t'i siguruar Ukrainës atë që i nevojitet për të mbrojtur veten sot dhe për të penguar agresionin rus nesër.

Paketa Gjithëpërfshirëse e Ndhmës për Ukrainën

Paketa Gjithëpërfshirëse e Ndhmës për Ukrainën është korniza gjithëpërfshirëse përmes së cilës NATO ofron mbështetje praktike për Ukrainën. Ajo mbulon dy fusha kryesore pune: ndihmën ushtarake jo-vdekjeprurëse të nevojshme urgjentisht bazuar në kërkesat e Ukrainës për mbështetje, dhe projektet afatgjata të ndërtimit të kapaciteteve të hartuara për të ndihmuar Ukrainën me reformat e saj në sektorin e mbrojtjes dhe sigurisë dhe rimëkëmbjen pas luftës.

Ndhmë ushtarake jo-vdekjeprurëse bazuar në nevojat e menjëhershme të Ukrainës

Që nga shkurti i vitit 2022, NATO ka zhvilluar një gamë të gjerë projektesh që ofrojnë ndihmë ushtarake afatshkurtër, jo-vdekjeprurëse, për të përbushur nevojat e menjëhershme të Ukrainës në mbrojtjen e saj kundër luftës së agresionit të Rusisë.

Këto projekte mbështetëse afatshkurtra kanë mbuluar fusha të shumta, për shembull: furnizime mjekësore (duke përfshirë kutitë e ndihmës së shpejtë, ilaçet farmaceutike dhe ambulancat); racione luftarake, kuzhina fushore mobile dhe pajisje ushqimore; veshje (duke përfshirë pajisjet dimërore dhe çizmet ushtarake); strehime dhe gjeneratorë; dushe mobile dhe njësi lavanderie; automjete (duke përfshirë kamionë karburanti dhe rezervuarë transferimi, kamionë zjarrfikës, kamionë uji, goma dhe bateri, lubrifikantë dhe anije të fryra të forta); material karburanti (duke përfshirë karburantin reaktiv); pajisje për arsim dhe trajnim ushtarak; detektorë dhe mbrojtje kimike, biologjike,

radiologjike dhe bërthamore (CBRN); pajisje për asgjësimin e municioneve shpërthyes (EOD) dhe çminimin; pajisje kundër-dronëve; dhe sisteme komunikimi (duke përfshirë komunikimin e përmirësuar satelitor).

Aleanca vazhdon të zhvillojë projekte të reja mbështetëse afatshkurtra në një sërë fushash, në koordinim të ngushtë me autoritetet ukrainase bazuar në nevojat më urgjente të Ukrainës.

Mbështetje afatmesme dhe afatgjata për Ukrainën

Rusia nisi për herë të parë luftën e saj të agresionit në Ukrainën lindore dhe aneksoi në mënyrë të paligjshme Krimenë në vitin 2014. Që atëherë, Ukraina është detyruar të mbrohet kundër veprimeve ushtarake në Donbas dhe sulmeve hibride në të gjithë vendin.

Në këtë kontekst, NATO nisi Politikën e Përbashkët të Politikave (CAP) në vitin 2016 si një mekanizëm kyç për të ndihmuar Ukrainën të transformojë sektorin e saj të sigurisë dhe mbrojtjes. Kjo ka përfshirë këshilla në nivel strategjik përmes Përfaqësive të NATO-s në Ukrainë, si dhe Selisë Qendrore të NATO-s në Belgjikë, dhe mbështetje praktike përmes një sërë programesh dhe iniciativash për ndërtimin e kapaciteteve.

Në vitet para pushtimit në shkallë të plotë të Rusisë në vitin 2022, këto reforma ndihmuan në forcimin e aftësisë së Ukrainës për t'u mbrojtur. Përmes iniciativave të CAP, Aleatët e NATO-s ndihmuan Ukrainën të forcojë aftësitë e saj mbrojtëse në shumë fusha, duke përfshirë mbrojtjen kibernetike, logjistikën, asgjësimin e municioneve shpërthyes, trajnimin dhe arsimin ushtarak, dhe kundërshtimin e kërcënimeve hibride si sabotimi

i infrastrukturës kritike dhe fushatat e dezinformimit. E gjithë kjo rriti aftësinë e Ukrainës për t'u kundërpërgjigjur agresionit të Rusisë kur ajo nisi pushtimin e saj në shkallë të plotë në shkurt 2022.

Në Samitin e Vilniusit të vitit 2023, Aleatët ranë dakord të zhvillojnë më tej Politikën e Përbashkët Politike (CAP) në një program shumëvjeçar ndihme për Ukrainën, bazuar në financim të qëndrueshëm dhe të parashikueshëm. Mbështetja afatgjatë është e organizuar përmes tre linjave kryesore të përpjekjeve: rimëkëmbja dhe rindërtimi, transformimi institucional dhe tranzicioni drejt ndërveprimit me NATO-n.

Fondi i Besimit për Politikën Politike të Përbashkët (CAP) të Ukrainës

Fondi i Besimit për Politikën Politike të Përbashkët (CAP) të Ukrainës, në të cilin Aleatët dhe partnerët ofrojnë kontribute financiare dhe në natyrë, është një burim i rëndësishëm financimi për CAP-në. Që nga qershori 2025, Aleatët dhe partnerët kanë kontribuar mbi 1 miliard euro (afërsisht 1.1 miliard dollarë amerikanë) në Fondin e Besimit për Politikën Politike të Ukrainës.

Pas aneksimit të paligjshëm të Krimesë nga Rusia në vitin 2014, u krijuan disa Fonde Besimi për të ndihmuar Ukrainën, duke siguruar burime për të mbështetur zhvillimin e kapaciteteve dhe ndërtimin e qëndrueshëm të kapaciteteve në fushat kryesore. Në vitin 2021, NATO konsolidoi dhe kaloi të gjitha Fondet e Besimit para-ekzistuese që mbështesnin Ukrainën në një Fond të vetëm Besimi për Politikën Politike të Ukrainës.

Fondi i Besimit për Politikën Politike të Ukrainës mundëson sigurimin e burimeve për aktivitetet që lidhen me Ukrainën brenda një instrumenti të vetëm të dedikuar - një fond fleksibël dhe i shkallëzueshëm për t'i siguruar Ukrainës ndihmën ushtarake jo-vdekjeprurëse (qëndrueshmërinë) e nevojshme urgjentisht, si dhe mbështetje afatgjatë për ndërtimin e kapaciteteve. Ai mbështet më shumë se 70 projekte afatshkurtra dhe afatgjata.

Struktura e qeverisjes

Mbikëqyrja e politikave dhe zbatimit të PPB-së kryhet përmes Këshillit NATO-Ukrainë (NUC) - organi i përbashkët ku Aleatët dhe Ukraina ulen si pjesëmarrës të barabartë për të çuar përpara dialogun politik, angazhimin, bashkëpunimin dhe aspiratat e Ukrainës për anëtarësim në NATO. Sipas Komitetit të Sektorit të Mbrojtjes dhe Sigurisë të NUC-së, NATO dhe Ukraina punojnë së bashku për të identifikuar dhe priorizuar fushat kryesore për mbështetjen e NATO-s për sektorin e mbrojtjes dhe sigurisë së Ukrainës sipas PPB-së. Bordi i Përbashkët i Menaxhimit të PPB-së NATO-Ukrainë mbështet zbatimin e PPB-së. Bordi punon nën drejtimin e përbashkët të Ndhmës Sekretarit të Përgjithshëm të NATO-s për Operacionet dhe Zëvendëskryeministrit të Ukrainës për Integrimin Evropian dhe Euro-Atlantik. Ai përbëhet nga përfaqësues nga NATO dhe disa agjenci dhe institucione qeveritare ukrainase. Ata punojnë së bashku për të identifikuar kërkesat e ndihmës ukrainase, si dhe për të shqyrtuar përparësitë dhe për të rënë dakord mbi ofrimin dhe lehtësimin e mundshëm të mbështetjes së NATO-s për Ukrainën.

Shkencëtarët kanë lëshuar një paralajmërim urgjent pasi mushkonja të afta të përhapin tre sëmundje tropikale vdekjeprurëse u zbuluan në Britani për herë të parë.

Agjencia e Sigurisë Shëndetësore e Mbretërisë së Bashkuar (UKHSA) ka zbuluar vezë që i përkasin si mushkonjës egjiptiane (*Aedes aegypti*) ashtu edhe mushkonjës tigër (*Aedes albopictus*).

Shqetësuese është se këto specie janë të afta të bartin sëmundje duke përfshirë ethet e Dengut, viruset Chikungunya dhe Zika.

Pas një fushate monitorimi pesëvjeçare, UKHSA gjeti vezë mushkonjash egjiptiane për herë të parë në një strukturë magazinimi mallrash pranë Aeroportit Heathrow, në vitin 2023. Vitin pasardhës, vezët e mushkonjave tigër u gjetën pranë një stacioni shërbimi në M20.

Aktualisht, provat sugjerojnë se këto incidente ishin inkursione të kufizuara dhe se as mushkonja tigër dhe as mushkonja egjiptiane nuk janë vendosur në Mbretërinë e Bashkuar.

Megjithatë, ekspertët janë të shqetësuar se një klimë në ngrohje dhe dimra gjithnjë e më të butë nënkuptojnë se Mbretëria e Bashkuar tani është në rrezik që këto specie pushtuese të vendosen, por ekziston edhe mundësia e përhapjes edhe në vende të tjera.

Dr. Cyril Caminade, një ekspert për përhapjen e mushkonjave pushtuese nga Universiteti i Liverpulit, tha për “Daily Mail”: Prania e këtyre specieve është një paralajmërim për të ardhmen, sepse kushtet e ndryshimit të klimës do të bëhen gjithnjë e më të përshtatshme për të dy speciet në Mbretërinë e Bashkuar.

Mushkonja egjiptiane dhe mushkonja tigër dikur ishin të kufizuara në rajonet sub-tropikale të Afrikës dhe Azisë. Megjithatë, dëmtuesit që mbartin sëmundje tani janë përhapur përtej territorit të tyre vendas, me mushkonjat tigër që kanë krijuar popullata në Evropën Jugore dhe Qendrore.

Midis viteve 2020 dhe 2025, studiuesit nga UKHSA instaluan kurthe të specializuara për insekte në porte detare, aeroporte dhe qendra transporti në autostrada në të gjithë vendin.

Në dy vendet ku u gjetën vezë, UKHSA zbatoi masa të përforcuara lokale të mbikëqyrjes dhe kontrollit, të tilla si bashkëpunimi me pronarin e tokës për të hequr zonat ku mushkonjat mund të shumoheshin. Pas këtyre masave, nuk u gjetën më ekzemplarë të specieve pushtuese gjatë gjithë periudhës së monitorimit.

Autori kryesor i studimit, Dr. Colin Johnston, thotë se kjo sugjeron që këto ishin “inkursione të izoluara”. Po kështu, aktualisht nuk ka prova që sugjerojnë se ndonjë specie po krijon një popullatë në Mbretërinë e Bashkuar.

Profesoresha Heather Ferguson, një ekologe e sëmundjeve infektive nga Universiteti i Glasgout, tha për “Daily Mail” se: Zbulimi i *Aedes albopictus* (mushkonja tigër) në Mbretërinë e Bashkuar është i dukshëm dhe i rëndësishëm për t’u monitoruar, por mund të mos jetë shqetësim i menjëhershëm për shëndetin publik.

Cilat janë tre sëmundjet?

Zika

Zika zakonisht shkakton simptoma të lehta të etheve dhe skuqje tek shumica e njerëzve të shëndetshëm. Megjithatë, sëmundja mund të shkaktojë probleme të rënda gjatë shtatzënisë, duke përfshirë defekte të lindjes ose humbjen e foshnjës.

Ethet e Dengut

Dengua është shumë e zakonshme në pjesë të Afrikës, Azisë dhe Karaibeve. Infeksioni shkakton temperatura të larta, dhimbje koke dhe skuqje me njolla. Zakonisht është i lehtë, por disa njerëz zhvillojnë një lloj infeksioni më të rëndë.

Chikungunya

I shkaktuar nga virusi chikungunya, ky infeksion shkakton ethe dhe dhimbje të forta të kyçeve, të cilat mund të jenë dobësuese. Infeksionet e rënda dhe vdekjet janë të rralla, por ndodhin tek foshnjat e vogla ose tek të moshuarit.

Lloji i mushkonjës është i pranishëm në disa vende fqinje evropiane dhe është zgjeruar me shpejtësi në shumë pjesë të botës gjatë dekadave të fundit. Nga kjo perspektivë, nuk është një surprizë e madhe që zbulohet herë pas here në Anglinë jugore. Këto zbulime të izoluara ka të ngjarë të jenë për shkak të disa mushkonjave që transportohen me makina ose fluturime mallrash nga vende si Gjermania, Franca, Italia dhe Spanja.

Duke pasur parasysh që mushkonja egjiptiane nuk është vendosur ende në vendet evropiane më të ngrohta se Mbretëria e Bashkuar, Profesor Ferguson parashikon se ka ‘pothuajse zero’ shanse që specia të vendoset në Britani në kushtet aktuale.

Për më tepër, megjithëse mushkonja tigër dhe mushkonja egjiptiane përbëjnë një shqetësim vdekjeprurës për shëndetin

Shkencëtarët zbulojnë mushkonja që përhapin sëmundje vdekjeprurëse tropikale në Britaninë e Madhe

publik në zonat e tyre amtare, ato nuk ka gjasa të jenë kaq të rrezikshme në Mbretërinë e Bashkuar.

Profesor Ferguson thotë: Nuk është vetëm prania e mushkonjës që është e nevojshme që këto sëmundje të transmetohen - temperaturat gjithashtu duhet të jenë mjaft të larta për të lejuar që këto viruse të mbijetojnë dhe të përsëriten në mushkonja. Në temperaturat aktuale në Mbretërinë e Bashkuar, një virus si Dengu nuk ka gjasa të jetë në gjendje të transmetohet.

Provat e fundit laboratorike sugjerojnë se ethet e Dengut kanë nevojë për temperatura të qëndrueshme mbi 28-30°C (82-86°F) për disa javë që të përhapen gjerësisht. Kjo do të thotë se prania e këtyre mushkonjave nuk është aq shqetësuese sa mund të duket në fillim.

Megjithatë, ekspertët janë gjithnjë e më të shqetësuar se ndryshimi i klimës në Mbretërinë e Bashkuar do të rrisë rrezikun që këto mushkonja të përhapin viruse vdekjeprurëse.

Dr. Clare Strode, një eksperte në biologjinë e mushkonjave nga Universiteti “Edge Hill”, thotë se ndryshimi i klimës në të ardhmen mund të çojë në kushte që do të lejonin mushkonjat pushtuese *Aedes* të mbijetojnë në klimën e Mbretërisë së Bashkuar. “Rritja e temperaturave, duke përfshirë dimrat më të butë dhe ndryshimet në reshje, mund të ofrojnë kushte të favorshme për to”.

Hulumtimi i kryer nga Dr. Caminade sugjeron se mushkonjat tigër mund të jenë aktive gjatë muajve të verës në Londër dhe në juglindje të Anglisë brenda 50 viteve.

Zona e Thames dhe Kent do të jenë të parat që do të preken, por mushkonjat mund të përhapen gjerësisht në një pjesë të madhe të Anglisë deri në fund të shekullit të 21-të nëse ndryshimet klimatike nuk zbuten.

Mushkonjat egjiptiane gjithashtu mund të bëhen aktive në Londër gjatë verës, por kanë një shans më të ulët për të qenë në gjendje të kalojnë dimrin në Mbretërinë e Bashkuar.

Nëse mushkonjat vendosen në numër mjaftueshëm të madh dhe temperaturat bëhen mjaftueshëm të ngrohta që viruset të mbijetojnë dhe të përsëriten, kjo mund të çojë në probleme serioze të shëndetit publik.

Dr. Strode shton: “Nuk bëhet fjalë për një rrezik pandemie, por për shpërthime të mundshme lokale në të ardhmen”.

Çfarë janë ethet e Dengut?

Dengu është një infeksion viral që përhapet nga mushkonjat. Ajo kapet nga njerëz që vizitojnë ose jetojnë në Azi, Karaibe dhe Amerikën Veriore, Jugore ose Qendrore. Mushkonjat në Mbretërinë e Bashkuar nuk e përhapin virusin.

Në shumicën e rasteve, infeksioni është i lehtë dhe kalon brenda rreth një jave.

Simptomat zakonisht përfshijnë: Ethe; Dhimbje koke të forta; Dhimbje pas syve; Dhimbje muskujsh dhe kyçesh; Të përziera dhe të vjella; Skuqje të përhapura; Dhimbje barku; Humbje oreksi;

Nuk ka kurë ose trajtim specifik.

Pacientët mund të lehtësojnë simptomat e tyre nëpërmjet qetësuesve të dhimbjeve, duke qëndruar të hidratuar dhe duke pushuar. Në raste të rralla, simptomat e Dengut mund të zhvillohen në Dengu të rëndë.

Pacientët e moshuar, ose ata me probleme të tjera mjekësore, janë më të rrezikuar.

Simptomat e rënda të etheve të Dengut mund të përfshijnë: Gjakderdhje të rëndë të lëkurës me njolla gjaku në dhe nën lëkurë; Gjak në urinë dhe jashtëqitje; Vështirësi në frymëmarrje - kur mushkëritë nuk mund t’u sigurojnë organeve jetësore oksigjen të mjaftueshëm; Dështim të organeve; Ndryshime në gjendjen mendore dhe humbje të vetëdijes; Tension të rrezikshëm të ulët të gjakut.

Ethja e rëndë e Dengut zakonisht trajtohet nëpërmjet transfuzionit të gjakut dhe trombociteve, lëngjeve IV për rehidratim dhe terapisë me oksigjen nëse nivelet janë të ulëta.

Dronët që ranë nga qielli: Alarm për sigurinë publike

Pikërisht kur debati mbi zhvillimin e teknologjisë po vlon, mes diskutimeve nëse ky zhvillim është në dobi apo në dëm të njerëzimit, ndodh ajo që nuk pritej: dronët dështojnë.

Mbrëmjen e 2 tetorit 2025, qyteti Liuyang në Provincën Hunan të Kinës - i njohur globalisht si “kryeqyteti botëror i fishekzjarrëve” - ishte gati të ofronte një shfaqje verbuese të artit modern. Qindra dronë, të programuar për të kryer një balet të sinkronizuar drite dhe lëvizjeje, ishin vendosur të ndriçonin qiellin në festimin e Ditës Kombëtare të Kinës. Shfaqja, e titulluar “Tetori: Tingulli i Luleve që Lulëzojnë”, pritej të ishte një mrekulli teknologjike, duke përzier traditën me inovacionin.

Në vend të kësaj, spektakli u shndërrua në një skenë kaosi dhe paniku. Brenda pak minutash nga ngritja, dhjetëra dronë u prishën në ajër, shpërthyen në flakë dhe u rrëzuan drejt turmës poshtë. Incidenti, i kapur me detaje të frikshme nga spektatorët dhe i qarkulluar gjerësisht në mediat sociale, ka ndezur debat kombëtar në lidhje me sigurinë, mbikëqyrjen dhe të ardhmen e argëtimit të bazuar në dronë.

Ngritja e shfaqjeve me dronë: Një epokë e re e tregimit vizual

Spektaklet e dritave me dronë janë shfaqur me shpejtësi si një alternativë futuriste ndaj fishekzjarrëve tradicionalë. Ato ofrojnë precizion, qëndrueshmëri dhe kreativitet të programueshëm - të aftë për të kompozuar forma të ndërlikuara 3D, animacione dhe madje edhe kode QR në qiell. Në Kinë, ku prodhimi i dronëve dhe koreografia ajrore janë të klasit botëror, këto shfaqje janë bërë elementë kryesorë në festivale, lançime produktesh dhe festime kombëtare.

Liuyang, me rrënjët e saj të thella në piroteknikë, e ka përqaftuar këtë evolucion. Kthesa e qytetit drejt artit të dronëve u pa si një ndryshim simbolik - duke nderuar trashëgiminë e tij, ndërsa përqafton një të ardhme më të pastër, më të qetë dhe më të përparuar teknologjikisht. Shfaqja e 2 tetorit ishte menduar të ishte një arritje kurorëzuese, duke paraqitur mbi 1,000 dronë që fluturonin në formacion mbi lumin Liuyang. Por premtimi i inovacionit u shpërbë në sekonda.

Anatomia e një shembjeje: Çfarë shkoi keq?

Ndërsa hetimi zyrtar është ende në vazhdim, raportet paraprake dhe analizat e ekspertëve sugjerojnë disa shkaqe të mundshme:

- Ndërhyrja e sinjalit: Shfaqjet e dronëve mbështeten në GPS dhe komunikimin në kohë reale midis qindra njësisë. Çdo ndërprerje - qoftë nga faktorë mjedisorë, sinjale të paautorizuara apo gabime në softuer - mund të shkaktojë që dronët të humbasin sinkronizimin dhe të rrëzohen.

- Probleme në softuer: Një gabim i vetëm kodimi ose një përditësim i korruptuar mund të përhapet në të gjithë flotën, duke shkaktuar sjellje të çrregullt ose dështim të plotë.

- Dështime në bateri dhe harduer: Bateritë që nuk funksionojnë siç duhet, motorët e mbinxehur ose sensorët me defekt mund të çojnë në djegie në ajër ose humbje të kontrollit.

- Kushtet mjedisore: Moti i thatë dhe erërat e forta mund ta kenë përkeqësuar rrezikun, veçanërisht nëse protokollet e shuarjes së zjarrit ishin të pamjaftueshme.

Dëshmitarët okularë e përshkruan skenën si surreale dhe tmerruese. “Ishte sikur të shihje yje që binin nga qielli”, tha një pjesëmarrës. “Por pastaj e kuptove se ato yje ishin në flakë dhe po shkonin drejt nesh”.

Mrekullisht, nuk u raportuan lëndime serioze. Një zjarr i vogël i ndezur nga dronët që binin u përmbajt shpejt nga ekipet e emergjencës. Por ndikimi psikologjik - dhe pyetjet që ngrinte - ishin shumë më të qëndrueshme.

Zemërimi viral dhe fuqia e shqyrtimit publik

Brenda disa orësh, pamjet e incidentit përmytën platformat e mediave sociale kineze. Hashtag-e si #LiuyangDroneDisaster dhe

#DroneShowFail u bënë trend në Weibo, Douyin dhe Xiaohongshu. Miliona njerëz panë riprodhime me lëvizje të ngadaltë të dronëve që dilnin jashtë kontrollit, disa shpërthenin në ajër, të tjerë përplaseshin në lumë ose në strukturat aty pranë.

Reagimi publik ishte i shpejtë dhe i pamëshirshëm. Shumë kritikuan organizatorët e eventit për masa të pamjaftueshme sigurie dhe vunë në dyshim pse një shfaqje kaq e madhe u lejua të vazhdonte pa testime rigorozë. Të tjerë shprehën shqetësim për mbështetjen në rritje në teknologji për argëtim publik, duke paralajmëruar se ndjekja e spektaklit nuk duhet të vijë në kurriz të sigurisë.

Incidenti gjithashtu rindezi debatet rreth rregullimit. A duhet që shfaqjet me dronë t'i nënshtrohen të njëjtit shqyrtim si fishekzjarrët? Kush mban përgjegjësi kur makinat autonome dështojnë në hapësirat publike?

Inovacioni kundrejt Sigurisë, një ekuilibër delikat

Aksidenti në Liuyang është më shumë sesa një dështim teknik - është një rrëfim paralajmërues për kryqëzimin e inovacionit dhe sigurisë publike. Ndërsa shfaqjet me dronë bëhen më ambicioze, hapësira për gabime ngushtohet. Joshja e spektaklit duhet të balancohet me testime rigorozë, planifikim të emergjencës dhe transparencë.

Industria kineze e dronëve është ndër më të përparuarat në botë, por ky incident zbulon dobësi që mund të ndikojnë në standardet globale. Ekspertët tani po bëjnë thirrje për:

- Protokolle Kombëtare të Sigurisë: Udhëzime të qarta për operacionet e shfaqjeve me dronë, duke përfshirë planet e reagimit ndaj emergjencave dhe masat e mbrojtjes së turmave.

- Auditime nga palët e treta: Verifikim i pavarur i softuerëve, pajisjeve dhe planeve të fluturimit para shfaqjeve publike.

- Zbulim Publik: Raportim transparent i incidenteve, keqfunksionimeve dhe veprimeve korrigjuese për të ndërtuar besim.

Pa këto masa mbrojtëse, e ardhmja e argëtimit ajror mund të rrezikohet.

Një thirrje globale zgjimi

Rënia e dronit në Liuyang nuk është vetëm një histori kineze - është globale. Qytetet në të gjithë botën po miratojnë shfaqje me dronë për festivale, ngjarje sportive dhe festime kombëtare. Mësimet nga kjo fatkeqësi duhet të jehojnë shumë përtej Provincës Hunan. Në Shtetet e Bashkuara, shfaqjet me dronë kanë ndriçuar shfaqjet e pushimit të Super Bowl dhe festimet e 4 Korrikut. Në Evropë, ato kanë zëvendësuar fishekzjarrët në zonat e ndjeshme ndaj mjedisit. Në Lindjen e Mesme, ato janë përdorur për të lançuar marka luksoze dhe fushata turistike.

Në Shqipëri, spektaklet me dronë kanë nisur të shfaqen në evente festive si Viti i Ri në Tiranë, ku formacione ajrore krijuan simbole kombëtare mbi sheshin Skënderbej. Këto shfaqje sjellin emocion dhe modernitet, por përballen me sfida si mungesa e kompanive vendase, rregullimi i paqartë ligjor dhe nevoja për protokolle sigurie.

Secili prej këtyre konteksteve mbart rreziqet e veta - dhe nevojën e vet për mbikëqyrje. Incidenti në Liuyang duhet të shërbejë si paralajmërim: ndërsa teknologjia ofron mundësi të reja, siguria dhe përgjegjshmëria duhet të jenë prioritet në çdo spektakël publik. Teknologjia shkëlqen, por duhet edhe të mbrojë. E ardhmja e argëtimit ajror varet jo vetëm nga inovacioni, por edhe nga besimi. Dhe besimi, pasi të tronditet nga topat e zjarrit që bien nga qielli, duhet të rindërtohet me llogaridhënie, transparencë dhe një angazhim të ripërtërirë ndaj sigurisë.

Çfarë tregon incidenti i liuyang për rreziqet në operacionet ushtarake

Një dështim i tillë në një mjedis civil është alarmues, por në një kontekst ushtarak mund të jetë katastrofik. Nëse një flotë dronësh humbet kontrollin gjatë një misioni strategjik - qoftë për zbulim, koordinim sulmesh, apo mbrojtje ajrore - pasojat mund të përfshijnë humbje jetësh, zbulim të pozicioneve sekrete, apo dështim të të gjithë operacionit. Incidenti në Liuyang nxjerr në pah nevojën urgjente për protokolle të forta sigurie, testime të avancuara dhe mbikëqyrje të pavarur për çdo sistem autonom që përdoret në fushëbetejë.

Qendra e Personel Rekrutimit njofton se do të rekrutojë kandidatë për studime në Akademitë Ushtarake të Shteteve të Bashkuara të Amerikës

JANË NË DISPOZICION 3 (TRE) TË
DREJTA STUDIMI, SI MË POSHTË:

- ⚓ Akademia Ushtarake "West Point"
- ✂ Akademia Ushtarake Detare
- Akademia Ushtarake e Forcave Ajrore

1 (një) kuotë
1 (një) kuotë
1 (një) kuotë

Afati i fundit për dorëzimin e dokumentacionit pranë Qendrës së Personel Rekrutimit është 14 nëntor 2025.

Për më shumë informacion, ju lutem na kontaktoni në numrin e
tel. 0035542348588,
WhatsApp +355 68 340 4896